

AUTOR:	Mgr. Veronika Bajgarová	ZNAČKA:	VY_32_INOVACE_08_CJL_17
OBOR STUDIA:	Gastronomie, Cestovní ruch	ROČNÍK:	1., 3., 4.
PŘEDMĚT:	Český jazyk a literatura	VYTVOŘENO:	květen 2013
TEMATICKÝ OKRUH:	Literatura od starověku po romantismus		
NÁZEV:	Romantismus v literatuře, představitelé francouzského a anglického romantismu		
ANOTACE, METODICKÝ POKYN:	<p>Výukový materiál je vytvořen zejména pro žáky 1. ročníku dálkového nástavbového studia oboru Management v gastronomii. Žákům 3. a 4. ročníku oboru Cestovní ruch slouží k zopakování učiva a ověření úrovně osvojení poznatků daného tématu, a to formou samostatné práce.</p> <p>Soubor obsahuje výkladový materiál k tématu Romantismus v literatuře, představitelé francouzského a anglického romantismu, který je zpřístupněn žákům formou e-learningu.</p> <p>Žák se pod svým uživatelským jménem a heslem (jež mu je přiděleno) přihlásí do výukového prostředí http://moodle.ssss.cz. Pod názvem konkrétního vyučujícího a příslušného předmětu vyhledá nabídku kurzů.</p> <p>Zadaný kurz obsahuje materiál, jež má žák prostudovat. Učivo je doplněno obrázky, citacemi úryvků z literárních děl, v závěru jsou úkoly, které žák samostatně vypracuje. Kurz obsahuje opakovací test, který prověří získané vědomosti a znalosti. Jeho spuštění řídí konkrétní vyučující. Ten nastaví pravidla, za kterých je možné test absolvovat (prostředí, čas, četnost opakování, hodnocení).</p>		
ODKAZY A CITACE:	<p>POLÁŠKOVÁ, Taťána, Dagmar MILOTOVÁ a Zuzana DVOŘÁKOVÁ.</p> <p>Literatura: přehled středoškolského učiva. Třebíč: Petra Velanová, 2005. ISBN 80-902571-4-3.</p>		

Romantismus ve světové literatuře

Romantismus je umělecký směr i životní postoj, rozvíjí se koncem 18. století a v 1. polovině 19. století. Vznikl ve Francii a prošel prakticky všemi literaturami Evropy.

Hlavní znaky romantismu

- ◆ Hrdinové splývají často s autorem, bojují za svobodu nebo stojí na okraji společnosti. Jsou výjimeční, bouří se proti společnosti (vyvrženci ze společnosti – tuláci, žebráci, cikáni, židé, poutníci, loupežníci).
- ◆ Častým tématem láska – nešťastná, osudová, nenaplněná.
- ◆ Záliba v lidové tvorbě.
- ◆ Obdiv k minulosti (použití fantazie, útěk před těžkou přítomností).
- ◆ Oblíbeným žánrem byl román, historické povídky. Byl vytvořen nový literární druh, který lépe umožňoval vyjádřit myšlenky a city, tzv. byronovská povídka (= lyrickoepická báseň, typický mlhavý děj, časté reflexe, líčení přírodních krás).
- ◆ Autoři odmítali napodobování děl starší literatury.
- ◆ Výjimečnost byla typická i pro samotné autory, kteří si často nerozuměli se společností, předčasně umírali, např. Byron, Puškin, Lermontov, Mácha.

Anglický romantismus

Georg Gordon Byron (1788 – 1824)

- ◆ Pocházel ze staré aristokratické rodiny, se šlechtickou společností se však zcela rozešel. Rád provokoval a šokoval společnost, proslavil se řadou milostných skandálů.
- ◆ Cestoval po Evropě, nejdéle žil v Itálii, zemřel předčasně v Řecku (utopil se v řece Helespontu), pomáhal Řekům v jejich osvobozeneckém boji proti Turkům.
- ◆ Hlavním dílem je moderní epos ***Childe Haroldova pouť***.
 - ◆ Hrdinou eposu je mladý šlechtic Childe Harold (*childe* – starý šlechtický titul panoše těsně před pasováním na rytíře), který opouští Anglii, cestuje po Evropě, všímá si přírodních krás a historických památek, ale také projevů tyranství a nesvobody.

Walter Scott (1771 – 1832)

- ◆ Prozaik, autor historických románů a povídek.
- ◆ Sběratel skotských lidových balad.
- ◆ K jeho nejznámějším dílům patří historický román ***Ivanhoe*** – příběh z anglické historie z konce 12. století, prostředí rytířských turnajů, atmosféra hrdinství, cti a vlastenectví, milostná tematika.

Percy Bysshe Shelley (1792 – 1822)

- ◆ Jeden z nejvýznamnějších anglických romantických básníků, byl také dramatik.
- ◆ V mládí vyloučen z Oxfordské univerzity pro ateismus - pro spory s vládními kruhy opustil vlast (zahynul v Itálii při mořské bouři).
- ◆ Autorem lyrického dramatu ***Odpoutaný Prométheus*** – námětem je řecká pověst o Prométheovi, který neuposlechl Dia a daroval lidem oheň. V řecké báji se Prométheus podvolí bohům, kdežto v Schelleyho podání vzdoruje, dokud tyrani (bohové) nejsou svrženi.

Francouzský romantismus

Victor Hugo (1802 – 1885)

- ◆ Všestranně nadaný autor, byl básník, prozaik a dramatik.
- ◆ Autor básnického 3 – dílného cyklu **Legenda věků** – zobrazení historického vývoje lidstva (sbírka měla vliv na Vrchlického a Machara).
- ◆ Světově známý se stal svou prózou. K nejznámějším románům patří:
 - ◆ **Bídníci** (Ubožáci) – příběh uprchlého galejníka Jeana Valjeana, který je celý svůj život pronásledován fanatickým policejním komisařem Javertem. Román často adaptován, např. oblíbená verze muzikálu nebo častá filmová zpracování.
 - ◆ **Chrám Matky boží v Paříži** - příběh Quasimoda, hrbáče a znetvořeného člověka, nalezence, který byl zvoníkem v chrámu (Notre Dame v Paříži), na příkaz kněze Frollo unesl krásnou cikánku Esmeraldu, byl však chycen a vystaven na pranýř. Všichni se mu posmívali, jen Esmeralda s ním měla soucit. Odmítnutý Frollo obviní Esmeraldu z čarodějnictví a nechá ji upálit. Quasimodo se snaží Esmeraldu chránit (velmi ji miluje), dokonce Frolla shodí z chrámové věže. Po smrti Esmeraldy sám beze stopy mizí. Až po letech je jeho tělo objeveno v neznámé hrobce v objetí mrtvé Esmeraldy.

Stendhal (1783 – 1842)

- ◆ Vlastním jménem Henri Marie Beyle.
- ◆ Prozaik, který se stal slavným až po své smrti.
- ◆ Jeho romány už částečně realistické.
- ◆ K nejznámějším patří román **Červený a černý** – psychologický román o vzestupu a pádu tesařského syna Juliána Sorela. Stejně jako Napoleon Bonaparte se pokusil dostat do vyšší společnosti. Ke vstupu do společnosti využil vztahu k vdané bohaté ženě, potom se snažil o církevní kariéru, dokonce svedl dceru markýze. Pro pokus o vraždu své bývalé vdané milenky, která mu překazila sňatek i kariéru a dotkla se jeho hrdosti, byl odsouzen a končí na popravišti.

Alexandre Dumas st. (1802 – 1870)

- ◆ Prozaik, dramatik, básník.
- ◆ Autor historických románů, oblíbených dodnes. Vyznačují se napínavým dobrodružstvím, plným napětí, nečekaných zvrátů, hrdinové jsou odvážní, stateční, čestní.
- ◆ K nejznámějším patří ***Tři mušketýři, Hrabě Monte Christo, Černý tulipán*** atd.

Úkoly

1. Přečtěte si ukázkou z čítanky ukázky (Sochrová, Marie: Čítanka II. k literatuře v kostce. Fragment, Praha 2008) na str. 16 - 17, z díla **Chrám Matky boží v Paříži od V. Huga. Vypracujte následující úkoly.**

- a) Popište na základě ukázky, co to by pranýř.
- b) Pokuste se vysvětlit nadpis závěrečné části ukázky („Quasimodova svatba“).
- c) Pokuste se charakterizovat hlavní hrdiny.

Test 17 – Představitelé francouzského a anglického romantismu

Úloha 1

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Ve kterém století vznikl romantismus?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. na konci 19. století
- ☒ b. na konci 20. století
- ☐ c. na konci 18. století
- ☐ d. na konci 17. století

Úloha 2

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Které z uvedených znaků nejsou typické pro romantismus?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. záliba v lidové tvorbě
- ☐ b. hrdina často splývá s autorem
- ☐ c. tragická láska hrdiny
- ☐ d. reálné zobrazování skutečnosti

Úloha 3

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Ve které zemi vznikl romantismus?

Odpověď:

Úloha 4

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Georg Gordon Byron je autorem eposu Ivanhoe.

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ Pravda
- ☐ Nepravda

Úloha 5

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Vyberte autora, který s oblibou psal historické povídky a romány a sbíral skotské lidové balady.

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Victor Hugo
- ☐ b. Georg Gordon Byron
- ☐ c. Walter Scott
- ☐ d. Persy Bysshe Shelley

Úloha 6

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Anglický romantický autor Victor Hugo byl nejen prozaikem, ale i básníkem, je autorem sbírky Legenda věků.

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ Pravda
- ☐ Nepravda

Úloha 7

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

K jednotlivým dílům přiřadte jejich autory.

Chrám Matky Boží v Paříži

Vyberte...

Odpoutaný Prométheus

Percy Bysshe Shelley
Alexandr Dumas st.
Georg Gordon Byron
Stehdhal
Victor Hugo

Červený a černý

Bídníci

Vyberte...

Hrabě Monte Christo

Vyberte...

Úloha 8

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Ve kterém románu vystupuje postava uprchlého galejníka Jeana Valjeana?

Odpověď:

Úloha 9

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Láska Esmeraldy a Quasimoda skončila svatbou obou milenců.

Vyberte jednu z nabízených možností:

☐ Pravda

☐ Nepravda

Úloha 10

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Jak se nazývá román, ze kterého pocházejí postavy Athos, Portos a Aramis?

Odpověď: